

בסייעתא דשמיא

שיעורים בליקוטי הלכות

שנאמרו בס"ד ע"י

הרה"ח ר' ניסן דוד שליט"א

לקוטי הלכות חלק א' דף קפ"ד: -קפ"ח

הלכות נשיאת כפיים ג'ד'

מכון

הליכות נועם

tateziser@gmail.com

נכתב לפני עריכה

**ניתן להאזין לשיעורים
במס' טלפון מיוחד
לשיעורי הרב שליט"א
במס' 03-617116**

**לשמיעה, והורדה,
וכן להורדת הקונטרס
באתר בעטלער
betler.org**

דף קפ"ד: - קפ"ח

הלכות נשיאת כפיים ג' - ד'

הלכות נשיאת כפיים הלכה ג

א) על-פי המאמר המתחיל 'אית לך בירא בדברא' וכו' בסיומן ל"א לקוטי חלק א עין שם היטב כל המאמר בלוי:

ובקצור, כי צדקה הוא בחינת הגלגלים וכו' ואין שלמות לצדקה כי אם על-ידי אמונה שהיא מקור הברכות ועל-כן חסר מברכות הנאמרות אצל צדקה שהיו ראויים שיהיו תשע עשרה ברכות כנגד שבעה כוכבי לכת ושנים עשר גלגלים, ורבותינו זכרונם לברכה אמרו, הנותן צדקה מתברך בשש ברכות והמפסיו באחד עשר (כבא בתרא דף ט ע"ב) נמצא שחסר מהם, זה מורה שאין שלמות להצדקה כי אם על-ידי אמונה וכו' כנ"ל.

ואמונה היא תלוי בברית, ושמירת הברית הוא בשתי בחינות שהם בחינת מלאך ה'-צבאות ומי שזוכה לשמירת הברית אזי חסד מתגלה, הינו אהבה והשתוקקות וכסופין להשם יתברך ועל-ידי זה נעשין נפשות ונעשין נקודות להאזניות, הינו שנצטרין האזניות לקבל טוב ולא די בהשתוקקות וכסופין לבר אלא צריך גם להוציא בשפתיו הכסופין שלו כדי שתצא הנפש מבח אל הפעל וזה בחינת גלגלי הנפשות וכו', עין שם וזה בחינת זווגי הנפשות, כי אתערותא דלתתא שפוסף אל הדבר שבקדשה עבד נפש נוקבא ואזי חוזר הדבר ונכסף אליו וזה בחינת אתערותא דכורא עבד נפש דכורא וכו' ואזי כשהוא בעל נפש אזי כל אכילותיו וסעדויותיו בבחינת לחם הפנים וכו' ואזי כל העובדי כוכבים וכו' כלם טורחים בשביל פרנסתו ואזי נתגלה בחינת פנים, בחינת אור החמה, בחינת (ישעיה ל) ולא יבנה עוד מוֹרֵיד, כי נתגלה פני ה' כי סר צלם וכו', עין שם, כי הם דברים עליונים מאד:

כלל הענין שכדי להכניס לתוך הקדושה, לתוך עבודת השם - כל דברי החול; ממון ואכילה ושינה וכו', צריכים כח של השתוקקות ורצון - וזה זוכים ע"י קדושת שבת שהוא התגלות האמונה - ואמונה מקור הברכה - יחד עם מה שנכנס לקדושת הברית לקדש כל דבר, כי עי"ז נעשה בלב רצון והשתוקקות בחי' חסד שמתגלה בפומא וכו' וצריכים להוציא ההשתוקקות בפה לעשות נקודות לאזניות, כי עיקר כח האמונה הוא כח של ברכה - שהוא הברכות שנאמרו בישעיה אז יבקע וגו' והשביע בצחצחות וגו' שהם בחי' י"ב ז', היינו שלימות ביטול כח הטבע ע"י אמונה, שהוא שלימות כל צדקה, שלימות כל עבודה.

יש להתקרב לרב שמאיר בד רצון והשתוקקות לה'

ב) וזה בחינת ברפת כהנים, כי הכהן איש החסד פדוע. והוא בחינת חסד דמתגלה וכו' הנ"ל שהוא חסד השורה אצל הברית שלום בבחינת (במדבר כה) הנני נתן לו את בריתי שלום והייתה לו וכו' ברית כהנת עולם, כי הכהנה שהיא בחינת חסד מתגלה על-ידי בחינת שמירת הברית כנ"ל, כי הכהנים הם בבחינת שמירת הברית, כמו שפתוב (דברים לג), כי שמרו אמרתך ובריתך ינצורו ועל-כן הכהן הוא בבחינת רצון וכסופין. הרי שכתב הרצון והשתוקקות שהוא התגלות

החסד הוא בחי' כהונה.

כי כל מעשה הקרבנות הם על-ידי הכהן ובכל הקרבנות נאמר רצון, כמו שכתוב (ויקרא יט), לרצונכם תזבחהו וכיוצא בזה בכל מעשה הקרבנות על -ידי הכהן נאמר לרצון, כי הכהן דיקא יכול להקריב את הקרבנות לרצון, כי הכהן הוא בבחינת רצון, כי הוא בחינת חסד ואהבה שהוא בחינת השתוקקות ורצון כנ"ל, ועל-כן הרב שהוא דומה למלאך ה' צבאות, דהינו שהוא בבחינת שמירת הברית שאזי מתגלה החסד על ידו, דהינו אהבה והשתוקקות וכסופין וכו', כמבאר היטב במאמר הנ"ל, זה הרב נקרא כהן, כמפורש שם בפסוק זה (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפייהו כי מלאך ה' צבאות הוא. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (מועד קטן יז) על זה, אם הרב דומה למלאך ה' צבאות תורה יבקשו מפייהו ובאר רבנו זכרוננו לברכה במאמר הנ"ל ענין זה, כי כשהרב דומה למלאך ה' צבאות, דהינו בבחינת שמירת הברית בשתי בחינות, כמו שכתוב שם, ואזי חסד מתגלה, דהינו כסופין והשתוקקות. וצריך להוציא הכסופין מפיו, ועל-ידי זה נעשין נקודות להאותיות התורה ונצטרין אותיות התורה לטוב לעשות פעולות טובות וזהו, תורה יבקשו מפייהו, שאותיות התורה מבקשין להצטיר על-ידי זה הרב שדומה למלאך ה' צבאות, כמבאר כל זה היטב במאמר הנ"ל, עין שם היטב וזה הרב הנ"ל נקרא כהן כנ"ל, כי הכהן הוא בבחינת הרב הנ"ל, כי הכהן הוא בבחינת שמירת הברית כנ"ל.

וענין כהונה הוא ענין הרב שיש להתקרב אליו ללמוד ממנו כמ"ש 'אם דומה וכו' אז יבקשו תורה מפיו' - היינו שיש בו התגלות להאיר עלינו רצון והשתוקקות להשי"ת - וזה ענין עבודת המקדש ע"י כהן, כי העבודה הוא בזה שזוכה להתעוררות ותשוקה להשי"ת כמ"ש לרצונכם תזבחהו.

ועל-כן נצטוה הכהן בקדושה יתרה בקדושת הברית יותר מישראל, כמו שכתוב, קדשים יהיו וכו' אשה זנה והללה וכו' וגרשה לא יקחו וכו' ועל-כן הכהן הוא בבחינת חסד כמובא, כי על-ידי ברית חסד מתגלה כנ"ל ועל-כן הוא בבחינת רצון וכסופין כנ"ל ועל-כן הכהן הוא בבחינת הרב הנ"ל כנ"ל.

וזה שכתוב בכהנים, תמיד ואוריף לאיש חסידך וכו' כי שמרו אמרתך ובריתך ינצרו יורו משפטך ליעקב ותורתך לישראל, כי הכהן שהוא איש חסידך שזוכה לזה על-ידי שמירת הברית בחינת כי שמרו אמרתך ובריתך ינצרו. על-כן על-ידי זה יורו משפטך ליעקב ותורתך וכו', כי הוא בודאי ראוי להורות משפט ותורה לישראל, כי תורה יבקשו מפייהו, כי אותיות התורה מבקשין שיצטירו על-ידי בחינת כהן איש החסד שהוא בחינת הרב הנ"ל ועל-ידי שהכהן שהוא בחינת הרב הנ"ל מורה תורה לישראל על-ידי זה מציר אותיות התורה לטוב, כי הוא יכול לצירם לטוב מחמת שהוא בבחינת חסד על-ידי בחינת ברית ועל-כן בודאי הכהן הוא ראוי להורות תורה ומשפט לישראל כנ"ל: נמצא שכוחו של הרבי והכהן הוא מה שמקדשים עצמם יותר ויותר תמיד.

נמצא שהכהן הוא בבחינת ברית בבחינת חסד הנ"ל ועל-כן כל הברכות על-ידי הכהן, כי על ידו נשלמין כל הברכות, כי כל הברכות חסרים ואין להם שלמות כי אם על -ידי אמונה ואמונה תלויה בשמירת הברית ועל-ידי ברית חסד מתגלה וכו' כנ"ל, דהינו רצון וכסופין להשם יתברך כנ"ל ואזי נצטרין אותיות התורה לטוב ועל-ידי זה דיקא נשלמין הברכות, כי כל הברכות באין על-ידי זה, על-ידי הכסופין וקדושה שעל-ידי זה מצטרין אותיות התורה שהם פועלים ועושים

כל דבר בעולם, מצידין אותם לטוב ולברכה ומשם עקר הברכה, כי כל הברכות הכל מהתורה שמשם חיות כל הדברים שבעולם, אף אותיות התורה אין להם שום פעולה רק כפי מה שמצידין אותם על-ידי הפסופין לטוב או להפך חס ושלוש, כמבאר במאמר הנ"ל, עין שם אחר המימרא דסבי דבי אתונא המתחיל "זווגן והצטרפותן של האותיות" נמצא שעל-ידי כסופין דקדשה משם כל הברכות כנ"ל.

ועל-כן דיקא על-ידי החסד שמתגלה על-ידי שמירת הברית שהוא בחינת רצון וכסופין דקדשה על-ידי זה נשלמין כל הברכות ששלמותן על-ידי אמונה שתלויה בשמירת הברית שעל-ידי זה מתגלה חסד הנ"ל ובה מקשר היטב במאמר הנ"ל ענין החסד שהוא הפסופין דקדשה לענין שלמות הברכות הנ"ל והבן:

יברך ה' - בממון, שע"י הרצון וההשתוקקות זוכה שהעכו"ם טורחים בשבילו

זוה בחינת ברפת פהנים, כי הפהן איש החסד על-ידי שהוא בבחינת ברית הוא דיקא יכול להמשיך ברכות לישראל, כמ"ש במאמר שכל הברכה נמשך משלימות האמונה, וברית ואמונה הולכים יחד, הרי שהברכה אצל הכהן בבחי' הרב הדומה למלאך שיכול לברך כי שלמות כל הברכות הם על ידו כנ"ל וזה בחינת יברך ה' בממון וכו', כי מבאר שם בסוף המאמר הנ"ל שמי שהוא בעל נפש, דהינו על-ידי החסד והרצון בחינת כסופין דקדשה הנ"ל על-ידי זה אכילתו ופרנסתו בבחינת לחם הפנים. ואזי כל העובדי כוכבים טורחים בשביל פרנסתו ואזי סר צלם, דהינו העובדי כוכבים שהם בחינת הצל שמכסה על אור החמה ונתגלה ומאיר אור החמה ונתקיים והיו עיניך ראות את מוריד וכו', עין שם היטב וזהו, 'יברך ה' בממון (במדרש רבה פרק יא) כי על-ידי הפהן שהוא בחינת חסד הנ"ל שהוא יכול להמשיך ברכות לישראל כנ"ל על ידו נמשך ממון ופרנסה גדולה בחינת לחם הפנים הנ"ל שאזי הכל טורחים בשביל פרנסתו כנ"ל

כמבואר שכאשר מתבטל הצל בכח הרצון והשתוקקות, מתבטל כח הגוים וטורחים בשבילנו, היינו שחוזר הגשמי - בחי' החוץ להתקשר אל בחי' הפנים, לישראל, היינו שחוזר השפע שיצא לגלות בעוה"ר, הרי שהברכה הוא בחי' הממון, שהבאר והשפע יחזור להשם.

סיום ברכה א' שזוכה להנצל מבחי' המזיקים, היינו כל מה שמכסה ומעלים כח האמונה והרצון לה'

וזהו, 'וישמרה' מן המזיקין (שם), הינו בחינת סר צלם הנ"ל, כי עובדי כוכבים דעלמא שהם הצל שמכסה על אור החמה כנ"ל במאמר הנ"ל הן הן מזיקי עלמא ועל-כן עכשיו שהם מכסין על החמה נאמר, יומם השמש לא יכבה וירח בלילה וכו' ה' וישמרה וכו', כי עכשיו צריכין שמירה מן החמה ולבנה שלא יגיע הזק על ידם מחמת שעובדי כוכבים דעלמא שהן מזיקי עלמא נאחזין בהם כנ"ל ועל-כן הפהן איש החסד שהוא ממשיך הפרנסה בבחינת לחם הפנים ואזי נתגלה מראה חמה, כי סר צלם וכו', כמבאר שם ונכנעים ונתבטלים עובדי כוכבים דעלמא הנאחזין בהחמה ומכסין אור החמה על-ידי צלם כנ"ל, על-כן נשמרין על-ידי זה מן המזיקין, הינו מעובדי כוכבים דעלמא שהן המזיקין כנ"ל וזהו שמברך בהן איש החסד 'יברך ה' בממון, וישמרה' מן המזיקין כנ"ל.

ברכה ב' וג' לזכות להארת פנים וכן דקדושה, ולעשות שלום בין גשמי לרוחני

וזהו, 'יאר ה' פניו אלי', שיתגלה בחינת פנים שתהיה הפרנסה בבחינת לחם הפנים על-ידי שמתגלה פני ה' שזהו בחינת ולא יכנף עוד מזריח הנאמר שם במאמר הנ"ל, עין שם: ועיקר הברכה הוא התגלות כח ההשתוקקות להיות כח שמושך האדם לתוך הקדושה עד שגם רבר גשמי מתחבר לעבודת השם ויכול לזכות לעשות הכל בחמה - חמימות של קדושה כראוי.

יש לבאר ההמשך - שזה ויחונך שהיה לו חן ופנים דקדושה (כמבואר תו' א בחי' חן) שזה ממע ענין של הכח שמושך להכניס הכל לפנים.

עפ"ז מובן ברכה ג' ישא ה', היינו שגם כאשר עובר מה שעובר בבחי' הסתרת פנים ונפילות מני הזה, יהיה מחילה וסליחה, ונזכה להתחזק בעבודת השם להיות בפנים ע"י רצון והשתוקקות, עד שנזכה לענין המבואר בתורה ל"ג שיהיה שלום בין גשמי לרוחני, שזה כשהכל בפנים, בתוך עבודת השם, ויש שלום בין הגוף לנשמה.

עיקר התפילה הוא להתפלל באמונה ולהמשיך שפע ורב טוב לישראל

ג) בזה חוזר לבאר עבודת התפילה ועקר ברכת כהנים הוא בשעת התפלה, כי התפלה שהיא ח"י ברכאין דצלותא הוא בבחינה הנ"ל, כי התפלה היא בבחינת ברית בחינת ח"י ברכאין דצלותא שהוא בחינת צדיק חי עלמין פידוע ועל-כן עקר התפלה זוכין הצדיקים, כי עקר התפלה להמשיך רב טוב ושפע וברכה לישראל ושלמות הברכות הם על-ידי אמונה פנ"ל וזהו בחינת תפלה שהוא בחינת אמונה, כמו שכתוב, ויהי ידיו אמונה ותרגומו, פרישן בצלו, כמו שמואב זאת בדברי רבנו זכרוננו לברכה פמה פעמים ואמונה תלויה בברית שזהו בחינת ח"י ברכאין דצלותא שהוא בחינת צדיק פנ"ל.

זהו בחינת ח"י ברכאין חוץ ברכת המינים, כי עקר בחינת אמונה הוא בחינת ברכת המינים שמתפללין שיעקר את המינים והכופרים כדי שתתגלה האמונה בעולם ועל-כן עקר התפלה תלויה בברכת המינים, כמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות כט), בכל הברכות אם טעה השליח צבור אין מעבירין אותו חוץ מברכת המינים, וזהו בחינת ח"י ברכאין חוץ ברכת המינים, הינו על-ידי ח"י ברכאין שהם בחינת שמירת הברית בחינת צדיק פנ"ל, על-ידי זה נתגלה ונתחזק האמונה, כי עקר האמונה על-ידי שמירת הברית פנ"ל, ואזי נכנעין כל המינים והכופרים שזהו בחינת ברכת המינים פנ"ל:

כאשר עומדים להתפלל יש להכיר שהכל מחמת אמונה שמצפה שהש"ת יתן לו כל מה שצריך ברוחני ובגשמי, ויקבל זאת ע"י תפילה שהוא אמונה וברית, כי צריך יגיעה של מחשבה שזה בחי' יגיעה בקדושת מחשבה, ועי"ז הרי נמשך כח של ברכה - ושורש כח זה הוא הצדיקים - לזה עלינו להתקשר לצדיק בתפילתנו - וכח הצדיקים הוא התגלות האמונה - לזה אע"פ שבתפילה הוא י"ח ברכות, הוסיפו ברכת המינים, כי זה הנקודה של התפילה, עמידה לפני השם באמונה, ועי"ז נעשה ברכה, והכל חוזר להיות בפנים בשפע רב טוב.

ועל ידי ח"י ברכאין וברכת המינים שהם בחינת ברית ושלמות אמונה התלויה בברית פנ"ל, על-ידי זה נשלמין כל הברכות פנ"ל ועל-כן ח"י ברכאין וברכת המינים הם תשע עשרה ברכות, זהו בחינת שלמות הברכות שהם כנגד שתיים עשרה גלגלים ושבעה פוכבי לכת ששניהם יחד הם

תשע עשרה שָׁזָהוּ בְּחֵינֵת שְׁלֵמוֹת הַבְּרֻכּוֹת כְּשֶׁהֵם בְּחֵינֵת תְּשַׁע עֶשְׂרֵה בְּרֻכּוֹת כִּנְגַד כָּל הַגְּלִגְלִים וְשִׁבְעָה כּוֹכְבֵי לַיְלָה, כְּמוֹבֵן בְּמֵאמְרֵי הַנֵּ"ל בְּתַחֲלֹתוֹ שֶׁכָּתַב שָׁם, "וּמָה שֶׁחָסַר מִהַבְּרֻכּוֹת שְׂאִיִּם אֲלֵא שִׁבְעַת עֶשְׂרֵה וְהָיָה רְאוּיָה שִׁיְהִיָּה שִׁבְעָה וּשְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה וְכוּ", הֵינּוּ תְשַׁע עֶשְׂרֵה בְּרֻכּוֹת וְכוּ' זֶה מִזְרָה שְׂאִין שְׁלֵמוֹת לְצַדִּיקָה כִּי אִם עַל-יְדֵי אֲמוּנָה וְכוּ'", עַיֵן שָׁם וְעַל -כֵּן עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּחֵינֵת אֲמוּנָה שְׁנִתְגַּלְגְּהָ עַל-יְדֵי בְּחֵינֵת בְּרִית כִּנְ"ל, עַל-כֵּן עַל יְדֵה נְשַׁלְמִין כָּל הַבְּרֻכּוֹת וְאִזִּי הֵם תְּשַׁע עֶשְׂרֵה בְּרֻכּוֹת כִּנְ"ל וְעַל-כֵּן הַתְּפִלָּה בְּכֻלָּהּ הִיא תְּשַׁע עֶשְׂרֵה בְּרֻכּוֹת כִּנְ"ל:

ואמונה הרי משלים כל הברכות - שהעולם נעשה מבורך בכח האמונה - ולכן ברכת המינים משלים את התפילה.

מדוע צריך להתפלל בפה, והרי העיקר הוא הכיסופין בלב?

ד) וְאִזִּי חֲסַד מִתְגַּלְגָּה, הֵינּוּ אֲהָבָה וְרֻצוֹן וְכִסּוּפִין דְּקִדְשָׁה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְצְרִיכִין לְהוֹצִיא הַכִּסּוּפִין בְּפִה וְזֶה עֵקֶר בְּחֵינֵת הַתְּפִלָּה שֶׁהוּא עֲבוּדָה שְׂבִלֵב בְּחֵינֵת דְּבִקּוֹת וְהַשְׁתַּוְקוּקוֹת וְכִסּוּפִין וְצְרִיכִין לְהוֹצִיא הַתְּפִלָּה בְּפִה כִּי לְהוֹצִיא הַכִּסּוּפִין בְּפִיו כִּי שֶׁתִּצָּא הַנֶּפֶשׁ מִכַּח אֶל הַפֶּעַל שְׁעַל-יְדֵי זֶה נִסְדָּר סֵדֵר הַתְּפִלוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנוּ זְכוֹרָנוּ לְבָרְכָה שָׁם.

וזה טעם למה אינו מספיק לחשוב את התפילה, והרי זאת עיקר העבודה, מחשבה שכוסף להשי"ת ורוצה להיות כרצונו ומצפה לישועת השם, למה צריכים דיבור? אלא שכדי לפעול ברכה צריכים להוציא בפה, לחבר חיצוניות ופנימיות.

וְאִתָּא שָׁם בְּאֲמֻצֵּת הַתּוֹרָה שְׁעַל-יְדֵי הַשְׁתַּוְקוּקוֹת וְהַכִּסּוּפִין הַנֵּ"ל נַעֲשֶׂה בְּחֵינֵת זְוֹנִין וְכוּ', כִּי מָה שֶׁהוּא נִכְסֵף לְהִדְבֵּר שֶׁבְקִדְשָׁה זֶה בְּחֵינֵת אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָא וְעִבִיד נֶפֶשׁ נוֹקְבָא וְאִזִּי חוֹזֵר הִדְבֵּר שֶׁבְקִדְשָׁה וְנִכְסֵף אֵלָיו וְזֶה בְּחֵינֵת אֲתַעְרוּתָא דְדְכוּרָא עִבִיד נֶפֶשׁ דְכוּרָא, עַיֵן שָׁם. וְזֶה בְּחֵינֵת בְּרַכַּת כְּהֻנִּים בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה וְאִין הַכְּהֻנִּים רְשָׁאִים לְעֵלוֹת לְדוֹקֵן עַד שִׁיקְרָא אוֹתָם הַשְּׁלִיחַ צַבּוּר וְאִסְמִכּוּהָ אַקְרָא, 'אָמַר לָהֶם', שְׁצְרִיכִין דּוֹקָא לִמְרָה לָהֶם וְלִקְרָא אוֹתָם כְּהֻנִּים וְאִזִּי יַעֲלוּ לְבָרַךְ אֶת יִשְׂרָאֵל. וְכֵן צְרִיכִין לְהַקְרוֹת לָהֶם בְּרַכַּת כְּהֻנִּים מְלָה בְּמִלָּה וְנִסְמָךְ גַּם כֵּן עַל מִקְרָא הַנֵּ"ל אָמַר לָהֶם, כְּמִבְּאֵר בְּשִׁלְחֹן עֲרוּךְ (אֵרַח חַיִּים קִבַּח סַעִיף י"ג), הֵינּוּ כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּחֵינֵת דְּבִקּוֹת וְהַשְׁתַּוְקוּקוֹת וְכִסּוּפִין דְּקִדְשָׁה וְכוּ' כִּנְ"ל הוּא בְּבְחֵינֵת אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָא, כִּי הַתְּפִלָּה הִיא בְּחֵינֵת מַלְכוּת כִּידוּעַ שֶׁהוּא בְּחֵינֵת אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָא אֲתַעְרוּתָא דְנוֹקְבָא כִּנְ"ל וְאֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָא צְרִיךְ לְהִיּוֹת קִדְּם אֲתַעְרוּתָא דְלַעֲלָא, כִּי עַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָא אֲתַעַר לְעֵלָא וְהִכְהֵן כִּנְגַד כָּלל יִשְׂרָאֵל הוּא בְּבְחֵינֵת דְכוּרָא, בְּחֵינֵת אֲתַעְרוּתָא דְלַעֲלָא, כִּי הִכְהֵן הוּא בְּחֵינֵת הָרֵב וְהַצְדִּיק שְׁבָדוּר כִּנְ"ל וְהַצְדִּיק וְכֵל יִשְׂרָאֵל הֵם בְּבְחֵינֵת דְכָר וְנוֹקְבָא כִּידוּעַ וְעַל-כֵּן הַחֲסֵד שֶׁל הַכְּהֵן שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַבְּרֻכּוֹת כִּנְ"ל אִין מִתְעוֹרֵר הַמְּשִׁיד בְּרַכָּה כִּי אִם בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה עַל-יְדֵי שְׁקוּרָאִין אוֹתוֹ דּוֹקָא, כִּי צְרִיכִין אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָא תַּחֲלָה כִּנְ"ל.

התבכלות אתערותא לעילא ודלתתא ע"י התבודדות וספרי רביה"ק

וְעַל-כֵּן בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה שֶׁהוּא בְּחֵינֵת כִּסּוּפִין דְּקִדְשָׁה וְכוּ' כִּנְ"ל אִזִּי עַל-יְדֵי הַכִּסּוּפִין שֶׁל הַתְּפִלָּה שֶׁהוּא בְּחֵינֵת אֲתַעְרוּתָא דְנוֹקְבָא כִּנְ"ל עַל-יְדֵי זֶה מְעוֹרְרִין הַכְּהֵן אִישׁ הַחֲסֵד שֶׁהוּא בְּחֵינֵת אֲתַעְרוּתָא דְדְכוּרָא אֲתַעְרוּתָא דְלַעֲלָא וְצְרִיכִין לְקוֹרוֹתוֹ בְּפִה דִּיקָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, אָמַר לָהֶם כִּי עֵקֶר יִצְיָאֵת הַנֶּפֶשׁ מִכַּח אֶל הַפֶּעַל הוּא עַל-יְדֵי הַפֶּה בְּבְחֵינֵת נֶפֶשׁ יִצְאָה בְּרַבְרוּ כִּנְ"ל בְּמֵאמְרֵי הַנֵּ"ל וְאִזִּי כְּשֶׁקוּרָאִין הַכְּהֵן בְּפִה בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה אִזִּי נִתְעוֹרֵר גַּם הַחֲסֵד הָעֵלְיוֹן בְּבְחֵינֵת

ליקוטי הלכות ח"א דף קפ"ד - קפ"ח הלכות נשיאת כפיים ג-ד

אתערותא דלעלא שהוא בחינת כהן איש החסד ואזי הכהן עולה ומברך את ישראל, כי על-ידי זה נשלמין כל הברכות כנ"ל וזהו גם כן מה שמקריין את הכהן מלה במלה כל ברכת כהנים, כי הכהן הוא בחינת אתערותא דלעלא שמתעורר דיקא על-ידי אתערותא דלתתא כנ"ל. ועל-כן צריך המתפלל להקרות תחלה את הכהן כל ברכת כהנים מלה במלה ואזי מתעורר הכהן בחינת חסד העליון בחינת אתערותא דלעלא ומברך את ישראל כנ"ל:

במאמר מוזכר עניין של הדיבור שעושה נקודות להאותיות, שע"ז יכולים לעשות הפעולה שלהם, כי אין משמעות לאותיות רק ע"י הנקודות, והחשק והרצון מכניס חיות להאותיות, ע"ש.

הרי שבעמידה שצריכים לתקן שיהיה חיות ורוח חיים של נקודות לאותיות הבריאה, וכל מה שיכול להביא שיכניס לפנים גם את החוץ כו' היינו לחבר גם את גשמיות עוה"ז לעבודת ה'. בזה מגלה שכשמגיעים להשלמת התפילה ב'שים שלום', אזי מתגלה כח הרוח חיים, והרי הוא נכלל מהרצון שבלב יחד עם מה שיש לגלות את הרצון בפה, שהוא התחברות האתערותא דלעלא והאתערותא דלתתא. ולזה במצות ברכת כהנים אומרים 'כהנים' שנכלל הדיבור שלנו בדיבור העליון. שזהו ענין ההתכללות בדיבורי הצדיק שגם שם יש משפיע ומקבל - ואינו מבאר איך נכלל; אולי זאת ע"י התבודדות ולימוד ספרי רבינו - ויש להסמך שזה ענין ברכת כהנים לדרך כמ"ש - שעלינו לקבל מרבינו המתקת הדרך תיקון הברית ע"י שנתעוררים ורוצים להכנס לפנים.

וזה בחינת מה שנוהגין לברך בברכת כהנים את היוצא לדרך, כי על-ידי ברכת כהנים נתתקן הדרך מכל היסורין וצער שיש לאדם בדרכים, כי כל היסורים שיש לאדם בדרך הוא בסבת גלגלי הרקיע והכל תלוי בברית, כמבאר היטב כל זה במאמר הנ"ל ועל-כן על-ידי ברכת כהנים שהוא בחינת חסד שמתגלה על-ידי בחינת ברית כנ"ל שעל-ידי זה נשלמין כל הברכות שהם כנגד הגלגלים על-ידי אמונה שקיומה על-ידי ברית כנ"ל, על-כן על-ידי זה נצל מכל צער ויסורין בדרך, כי הדרכים נתתקנים על-ידי בחינת ברית שהוא בחינת ברכת כהנים כנ"ל:

כמבואר שם במאמר שכל היסורים שיש בדרך הם מחמת חסרון ברית ואמונה - והרי הברכת כהנים משלים את זה, ועי"ז אין יסורים.

ומובן שעל זה עומד גם מה שעובר בעבודת השם ויש לזכות לצאת מהיסורים ולכא לשמחה בדרך העבודה, ויש להמשיך רצון ואמונה כנ"ל, ויתמתק הכל ונצליח בעבודת השם להכניס החוץ לפנים.

הלכות נשיאת כפיים הלכה ד:

על-פי התורה 'חותם בתוך חותם' סימן כב לקוטי חלק א, עין שם כל התורה מראשה לסופה וכבר דברנו בתורה הזאת כמה פעמים:

קיצור סי' כ"ב חותם בתוך חותם

המאמר מתחיל בענין חותם הרגלין שהוא חותם שהצדיק פועל להמתיק כל דין ולהכניס כל אדם למקומו בעבודת השם שישמע מה שכתוב 'אתם חטאתם' ויתעורר לעבודת השם, וידע שהצדיק טוען למעלה 'למה יחרה אפך', שזה מציאות חותם הנפש בתוך התורה ועבודת השם, והוא בחי' החותם של יו"פ עצם החיים וקיום האדם.

אח"כ מגלה שיש חותם חיצון על החותם הזה, [שהוא בחי' החותם של הו"ר] שאצלנו זה עיקר גדול, כי כל כח הכח הפנימי הוא ע"י שיש אמונה שלימה באור הצדיק, אמונה שלימה במציאות דרכי העבודה וכוחות האדם לפעול, כי יש מה שהאדם אינו יודע ואינו יכול להתעורר ומוכרח שיהיה חותם ששומר אותו תמיד, וזה חותם האמונה.

ומבואר שם שכח חותם האמונה, הוא ע"י הארת ז' רועים [מובן שזה בחי' ז' אושפיזין דסוכות, ידיעת ז' דרכי הרביקות בהשי"ת באהבה ויראה אברהם יצחק וכו', וכלליות כלם הוא בכח בחי' משה בחי' הצדיק הרועה]. וממשיך לגלות איך יכולים לזכות לכח החותם החיצון, שזה כח האמונה, שלזה מוכרח שיתקרב להצדיק שמגלה אמונה כזו וכו', ולזה מוכרח עזות וכרי לזכות לעזות צריך קול וכו' שזה עבודת האדם לזכות לשבר עזות הגוף, ומגלה מה נקרא לשבר עזות הגוף צריך להגיע שישמע התעוררות להשגת אור הנשמה מתוך הגוף ע"ש שזה נקרא לרחם על בשר הגוף, וזה מציאות של עזות דקדושה שהאדם לוחם נגד הגוף שעז בתאוותיו וכו', והוא מתקשר למה שע"ז שומע קול הצדיקים ומקבל אמיתת הדעת של האמונה. ובהמשך מבאר שבאמת עיקר הכח לזכות לעזות זה הוא ע"י שמחה, והשמחה הוא ע"י בחי' נעשה ונשמע שזה יסוד העבודה.

בהלכה זו עוסק לבאר דרך השגת החותם החיצון של האמונה ע"י בחי' נעשה ונשמע [אינו מבאר ענין חותם הפנימי בפשטות, אלא שבאמת יש להבין שגם זה נכלל בכל דרגא, שזה ענין השייך לביאור התורה]

בברכת כהנים נמשך חותם הידיים ומילואם מז' רועים

א) וזה בחינת נשיאת כפיים, כי הכהנים על-ידי נשיאת כפיהם בברכת כהנים הם ממשכינן בחינת חותם הידין שהוא בחינת אמונה בבחינת (ויקרא ט) וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם

ליקוטי הלכות ח"א דף קפ"ד: - קפ"ח הלכות נשיאת כפיים ג-ד

כי מבאר שם בהתורה הנ"ל שלזכות לבחינת חותם הידין צריכין למלאת הידים משבעה רועים וכו' בבחינת (שמות כט) שבעת ימים תמלא ידם וכו', עין שם. וזה זוכין הכהנים דיקא, כי על חנוף הכהנה נאמר מקרא זה שבעת ימים תמלא ידם, כמבאר שם בפ"שה.

פוחת להודיע שברכת כהנים הוא בחי' חותם הידים, כי יש בזה הרמת הידים לברך, ואז בסוף התפילה יש לזכות להשלים חותם הידים, וזה כח הכהן בהרמת ידיים, כי נמשך מאהרן הכהן הכח כאשר שם נאמר וישא ידיו וגו', ובאהרן היה שבעת ימי מלואים, הכח לקדש את המשכן, בכח שבעת הרועים.

וכל זה היה אז לתקן חטא העגל שהוא עבודה זרה שהוא פגם הברית שעקר כחם היה על-ידי הידים דיקא על-ידי שקבל מידם, כמו שכתוב: ויקח מידם ויצר אותו בחרט וכו', כמבאר שם בהתורה הנ"ל, עין שם ואחר כך כשנתרצה השם יתברך ורצה למחל ולתקן זה החטא של העבודה זרה של העגל וצוה לעשות המשכן, אז בשעת החנוף של המשכן והכהנים נאמר שם, שבעת ימים תמלא ידם שהוא בחינת תקון חותם הידין, שהוא בחינת האמונה שמקבלין מהרועים שכל זה זוכין הכהנים שעליהם נאמר מקרא זה שבעת ימים תמלא ידם כנ"ל. נמצא שהכהנים זוכין לבחינת חותם הידין שהוא בחינת אמונה, בחינת ירושלים קריה נאמנה, ועל-כן כל עבודתם של הכהנים הוא בירושלים דוקא, כי עקר שלמות ובנין של ירושלים שהוא בחינת אמונה הוא על-ידי הכהנים שזוכין לחותם הידין שהוא בחינת אמונה כנ"ל:

מסביר שהרי בנין המשכן וקדושת אהרן בעבודתו הוא תיקון על מה שהיה חטא העגל, ושם הפגם היה בבחי' ידיים שנתנו זהב, וכתוב שאהרן לקח מידם כמובא שם בהמאמר, ולזה תיקן כח לאהרן לתקן פגם הידיים שלנו בהרמת ידיים במקדש בירושלים בשלימות האמונה.

הקדמה - אחרי שמגלה שענין ברכת כהנים כח תיקון החותם החיצון - נכנס בעמקות ביאור המאמר - כרי להראות שענין תפילה הוא מציאות עבודת נעשה ונשמע - ובזה ימשך לגלות אמיתת רכי העבודה של כל אחד בבחי' נעשה ונשמע - ואיך אז יש לזכות לחותם הידיים - ואיך ענין חותם הידים מתקשר לעבודת נעשה ונשמע - והענין עמוק - ובתחילה חוזר על כל המבואר בהמאמר.

ב) וזהו בחינת ברכת כהנים בגמר התפלה אצל שים שלום. כי מבאר בהתורה הנ"ל, שאי אפשר לזכות להתקרב לבחינת שבעה רועים הנ"ל שהם ממשיכין וממלאים את חותם הידין, כי עקר האמונה נמשך על ידם, ואי אפשר להתקרב אליהם כי אם על-ידי עזות דקדושה, ולעזות דקדושה אי אפשר לזכות כי אם על-ידי שמחה וחדוה וכו', ועקר השמחה זוכין על-ידי בחינת נעשה ונשמע, דהינו על-ידי תורה ותפלה שהוא בחינת נגלה ונסתר, כי תפלה הוא בחינת נסתר בחינת נשמע, בחינת דבקות ובטול לאין סוף, וצריך כל אחד לעלות בכל פעם מדרגא לדרגא לעשות מהנשמע נעשה, מנסתר נגלה, מתפלה תורה וכו' ואז יהיה לו נשמע אחר גבוה ממנו וכו' וכן לעולם וכו', עין שם, כמבאר כל זה שם באר היטב ומבאר שם שהנשמע שהוא בחינת תפלה הוא בחינת בראשית שהוא בחינת יראה, בחינת מאמר השלם וכו' ועל-ידי זה זוכין לשמחה, כי עקר שלמות השמחה על-ידי התפלה שהוא בחינת יראה שלם וכו' ועל-ידי השמחה זוכין לעזות דקדושה שעל-ידי זה משריין עזות הגוף וזוכין להתקרב להנשמה ולהצדיק הדור ושיקבל הגוף מהנשמה.

וכן בלליות העולם מהצדיק יקבלו כל ההארות וההשגות שהנשמה והצדיק הדור רואין ומשיגין תמיד וכו', ואז נשלם האמונה שהיא בחינת ירושלים קריה נאמנה ועל שם זה נקראת האמונה ירושלים שהיא יראה שלם, כי עקר בנינה על-ידי בחינת הנשמע שהוא בראשית ירא בשת מאמר השלם, הינו יראה שלם וכו', עין שם כל זה היטב:

ג) ועל-כן בגמר התפלה והתפלה הוא בחינת נשמע בחינת נסתר וכו' כנ"ל ובגמר התפלה בשמיעין לברכת רצה ומזדים וכו' שהם גמר התפלה כעבד שקבל פרס מרבו וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות לו) ואז צריכים לזכות להשיג הנשמע, לעשות מהנשמע נעשה, והינו לזכות לבחינת ירושלים יראה שלם

מדגיש את הנקודה שהתפילה הוא בחי' נשמע - ואז הנשמע צריך להיות בחי' 'נעשה' [הענין יתבאר בהמשך] הרי שאז יש לזכות לאמונה שהיא בחי' ירושלים, יראה, שהוא חותם הידים - אמונה.

וזהו בחינת ברכת רצה שהוא בחינת יראה כמו שאנו אומרים שם בעת שהכהנים רוצין לשא פניהם שאז אומרים שם ושם נעבדך ביראה וכו' וסיום הברכה שאותך לברך ביראה נעבד, כי המשכת היראה הוא בחי' נשמע בחי' תפילה והוא בתחילת גמר התפילה ועל-כן אז הכהנים עוקרין רגליהם בשביל נשיאת כפיים. ואחר כך מברכין את ישראל אצל שים שלום ועקר הברכה הוא שלום שהוא סיום גמר ברכתם, כמו שכתוב: וישם לך שלום, כי עקר נשיאת כפיים של הכהנים הוא להמשיך בחינת חותם הידין שהוא בחינת ירושלים קריה נאמנה שזוכין על-ידי התפלה שהוא בחינת נשמע כנ"ל. ועל-כן נושאין כפיהם בשעת תפלה דיקא, והעקר הוא אצל ברכת שים שלום. וזה עקר ברכתם בחינת וישם לך שלום כנ"ל, הינו בחינת מאמר השלם הנ"ל, כי עוקרין רגליהם בעבודה שהוא בחינת יראה כנ"ל ואחר כך מברכין בשלום, הינו בחינת יראה שלם שהוא בחינת ירושלים קריה נאמנה שזה עקר בחינת חותם הידין שממשיכין הכהנים דיקא על-ידי נשיאת ידיהם כנ"ל:

במאמר מבואר ענין בראשית ברא שזה בחי' מאמר וחצי מאמר - ויש לאחד אותם בבחי' ירושלים, יראה מאמר שלם - הרי שהתפילה שסיומה הוא שלום בחי' נשמע שם תיקון חותם הידיים, כח האמונה שהוא בחי' שלום.

ובזה פותח לבאר באריכות שלא סתם נאמר שברכת כהנים הוא תיקון הידים כי מרימים הכהנים את ידיהם וכו' אלא בזה מתגלה נקודת הדבר מתוך הבנת עמקות הענין שבא לפשטות דרך העבודה.

כל אחד צריך לקבל מנשמתו את ההארות שהיא משנת

ד) כי באמת הכל אחד וזה תלוי בזה, כי מבאר בהתורה הנ"ל שצריכין לקבל שלמות האמונה מהצדיק הדור שהוא בלליות שבועה רועים וכו', וכן צריך כל אחד לקבל מהנשמה שלו כל ההארות וההשגות שהנשמה משגת שהגוף גם כן ידע מזה. וכל זה אי אפשר לזכות כי אם על-ידי עזות וקדושה וכו', כמבאר שם. ולעזות זוכין על-ידי השמחה שהוא בחינת נעשה ונשמע ועקר שלמות השמחה הוא בחינת הנשמע, כמו שמבאר שם וצריכין בכל פעם לילך מדרגא לדרגא לעשות מהנשמע נעשה ושיהיה לו נשמע גבוה ממנו וכו' וכן לעולם, עד שיהיה נכלל

באין סוף וכו' ואז זוכה לשמחה שעל-ידי זה זוכין לעזות, ועל-ידי זה זוכין לקבל ההארות וההשגות שהנשמה משוגת, וכן כלליות העולם יכולין לקבל מצדיק הדור וכו' ואז זוכין לאמונה שלמה ונשלים חותם הידין וכו' כל זה מבאר שם בהתורה הנ"ל.

נחזור על כלל הנאמר - שהרי מוכרח להיות כח חותם הידים - אמונה, ולזה צריכים עזות דקדושה כדי להתקרב להצדיק לקבל ממנו הארת אור האמונה [בתוך זה מזכיר עוד ענין של כח האמונה, שהוא לזכות ע"י עזות לקבל כח האמונה מנשמתו שנממנו בעצמו כאשר מכניע עזות הגוף והוא "מרחם על בשר הגוף" ועי"ז יכול לקבל הארת הנשמע לשמוע אור האמונה מנשמתו, מוהר"ת חוזר על ענין זה כ"פ כי הוא עיקר הענין] בהמשך המאמר מבואר שכדי לזכות לעזות צריכים שמחה, וכדי לזכות לשמחה צריך כלל העבודה של נעשה ונשמע, שע"ז ילך מדרגא לדרגא עד שיהיה נכלל בא"ס, ואז יזכה לשמחה שע"ז יאיר בו עזות שמביא אמונה וכו'.

איך יוכל לזכות ל'נעשה ונשמע' כל זמן שאין לו עזות דקדושה נגד גופו וכו' ההסתרה?

מהרנ"ת ממשיך לעורר הקושיא שלכאורה אם כך הרי אין דרך לזכות לכך, אם זה מה שיש להציע, א"כ איך יזכה האדם לעבודת נעשה ונשמע לבא דרגא אחר דרגא ולאור אין סוף, הרי עוד אין בו עזות דקדושה לשני הדברים הנ"ל נגד הגוף ונגד כל הסתרה של אור הצדיק, אם כן מהיכן מתחיל?

ולכאורה לפום ריהטא נראה שאי אפשר לזכות להתקרב להנשמה שלו וכו' וכן לצדיק הדור וכו' כי אם על-ידי נעשה ונשמע העליון, דהינו שנכלל באין סוף וכו' ואם כן לפי זה הדבר תמוה מאד, כי בודאי בשכבר זכה לנעשה ונשמע גבוה כזה, דהינו שהשיג הנסתרות אם כן כבר קבל הארות והשגות הרבה מהנשמה, כי השגת הנשמע בעצמו, דהינו השגת הנסתרה, זהו בעצמו בודאי הארת והשגת הנשמה, ואיך שייד לומר שעל-ידי השגת הנשמע הזה יזכה לעזות לשבר עזות הגוף ולזכות להתקרב להנשמה ולהצדיק, כי בודאי בשכבר השיג נעשה ונשמע כזה, בודאי שכבר עזות הגוף כי אם לאו איך היה זוכה להשגת הנשמע כזה?

אך באמת הדברים קשורים זה בזה, כי בודאי השגת הנשמע זהו בעצמו ההארות וההשגות שצריכין לקבל הגוף מהנשמה, כלליות העולם מהצדיק כנ"ל, כי כל מה שמקבלין הגוף וכלליות העולם מהנשמה והצדיק הוא בחינת נשמע ונסתר שבתחילה היה נסתר מהם, אך המושך הדברים וקשורם הוא כך, כי באמת נשמע נקרא בעת שהשגה עדין נסתר ממנו, כי אחר כך בשזוכה להשיג הנשמע שוב אינו נקרא בשם נשמע כי אם בשם נעשה, כי בשמשגיג הנשמע אזי נעשה מהנשמע נעשה ויש לו נשמע גבוה ממנו וכן לעולם, ועקר שם נעשה ונשמע בכל דרגא ודרגא הוא בחינת נגלה ונסתרה תורה ותפלה ועל-ידי זה זוכין לבחינת שמחה שהוא בחינת עזות דקדושה שעל-ידי זה זוכין לקבל כל ההארות וההשגות מהנשמה ומהצדיק שזהו בעצמו בחינת השגת הנשמע בעצמו.

דרך עבודת האדם בבחי' נעשה ונשמע, תחילה יתחזק בקצת אמונה שיש לו, בחי' נעשה, ואח"כ יבקש לבא לעלות עוד, והרי אינו יכול, לזאת יתדבק בתפילה וביטול בחי' נשמע

מגלה שהכל יובן אם נשים לב למציאות עבודת השם בדרך 'נעשה ונשמע' - כי עבודת השם בדרך אמת זה הוא ענין העזות - שבתחילה אינו יודע מציאות של אמונה והעזות שלו קטן, והרי צריך אור וחיות יותר של אמונה כדי לקבל מהצדיק אור של אמונה ודרכי ז' הרועים, וצריך שיהיה בו איזה שבירת תאוות הגוף כדי שיאיר הנשמה בו הארת אמונה בהשם, שעי"ז יתגלה בו כח של עזות קדושה להיות כח של שמחה ואיך יזכה לזה? הרי זה ע"י נעשה ונשמע! היינו שיתחיל מנקודת האמונה שיש בו שזה בחי' נעשה, כי רק זה מה שהוא יכול אז לעשות בכחו, ואח"כ יתגבר מאד שרוצה מאד אמונה יותר ברורה לקבל מהצדיק לימוד אמונה ולקבל מהנשמה שלו ידיעת דרכי אמונה שמביאים לעבודת השם לבשר הגוף. והרי למעשה אינו יכול, ולזה הוא עוסק בתפילה ומבטל עצמו ומבקש, ואז השם יעזור שיאיר לו נקודה של אור הזה שצריך אז, והרי זאת נקרא 'נשמע' כי שמע וקיבל להבין מה האמת ואיך להכנס לעבודת השם, וכך יש להמשיך תמיד עד שייגיע לבחי' הארת א"ס וכו' לפי ענין נורא זה.

והרי לפי סדר זה מתיישב הקושיה הנ"ל, כי מתגלה שנעשה ונשמע הוא דרך העבודה שכוחה הוא בחי' תפילה, וזה בעצמו העזות להתקרב להצדיק והנשמה, והוא בעצמו המשכת השמחה.

ור' נתן מראה את הענין בפשוטות: דְּהִינּוּ לְמַשָּׁל אָדָם פְּשוּטָה הַעוֹמֵד בְּמִדְרָגָה הַתְּחִלְתוֹנָה וְהַנֶּעֱשֶׂה שְׁלוֹ הוּא בְּחִינַת תּוֹרָה בְּפִשְׁטוּתוֹ, וְהַנֶּשְׁמָע שְׁלוֹ שְׁהוּא הַנֶּסְתֵּר הוּא גַם כֵּן אֵיזָה מִדְרָגָה קְטַנָּה הַגְּבוּהָ מִמֶּנּוּ, כִּי הוּא אֵינּוּ יוֹדֵעַ עֲדֵיךְ שׁוֹם דְּרָךְ וְעֵצָה בְּעוֹבְדוֹת ה' וְכָל הַדְּרָכִים וְהָעֲצוֹת הֵם בְּחִינַת נִשְׁמָע, בְּחִינַת נֶסֶתֶר אֲצִלוֹ שְׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה דְּבִקּוּת, דְּהִינּוּ שְׁהוּא צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ וּלְבַטֵּל עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וּלְהַרְבּוֹת בְּהַתְּבַדְּרוֹת וְשִׂיחוֹת בֵּינּוּ לְבִין קוֹנּוֹ וּבְתַחֲנוּת וּתְפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת וְכו' וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת נִשְׁמָע שְׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה, דְּהִינּוּ מֵה שְׁמֹתְפַלֵּל לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ שְׁיִוְרָהוּ הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ דְּרָךְ וְעֵצָה יִשְׁרָה לְעוֹבְדָתּוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁעֵתָה הַדְּרָךְ וְהָעֵצָה הַזֹּאת הִיא נֶסֶתֶר מִמֶּנּוּ בְּבְחִינַת נִשְׁמָע כְּנ"ל.

מדגיש ענין שמראה לנו פנימיותו לבא לדרכי עבודת השם שצריכים לזכות, להבין בלב דרך ועצה בעבודת השם - כענין של דרך להתחזק בשמחה, דרך להתעורר, דרך לעמוד בכח נגד התאוות, וכן דרך של מחשבה באמונה או בגדולת השם, דרך של יראה ואהבה, דרך של מחשבה במה ששייך לו, כאשר זהו בחי' ההליכה מדרגא לדרגא עד שנכלל בבחי' ז' רועים ז' דרכי העבודה וכו', ובזה יש להגיע לבחי' בראשית מאמר שלם בחי' א"ס, שהוא דרך עליון של דביקות בהש"ת - כי מציאות העבודה הוא דרכי עבודת ה' שמאירים בלב שהם בחי' חותם הידיים (במ"א) נתבאר שבאמת פנימיות ההתחלה הוא בחי' חותם הפנימי וכן פנימיות העבודה ע"י הדרך הוא בחי' חותם הפנימי, אבל ענין זה עמוק ואין לגרום בלבול השגת הענין, כי הכל מתאחד בביאור שיש בלימוד התורה הזאת]

ואזי על-ידי זה הדבקות והתפלה בעצמו שהוא בחינת נשמע על-ידי זה זוכין לבא לשמחה, בחינת ושמחת עולם על ראשם שנעשה מנעשה ונשמע כנ"ל, הינו מתורה ותפלה, כי על-

ידי התורה הפשוטה שלומד לפי מדרגתו ועל-ידי התפלה וההתבודדות שלו שפורש כפיו ומשתטח עצמו לפני השם יתברך שיוצרו דרך ועצה לעבודתו הנסתר ממנו על-ידי זה בעצמו זוכה לשמחה ועל-ידי השמחה הזאת זוכה לעזרת דקדושה כנ"ל ואזי נשבר עזות גופו וזוכה לקבל הארות והשגות מהנשמה שלו, וכן מהצדיק הדור, הינו שמקבל מהם השגת הנשמע שהוא השגת הנסתר, הינו שמשיג עתה הדרך והעצה שהיה נסתר ממנו ואז לפי השגתו פן נשלם האמונה שהוא בחינת חותם הידין שהוא בחינת ירושלים קריה נאמנה שהוא בחינת יראה שלם שזוכין על-ידי הנשמע שהוא בחינת יראה מאמר השלם כנ"ל, כי השגת הנשמע בעצמו זהו בחינת ירושלים קריה נאמנה, הינו בחינת שלמות האמונה שמקבלין מהצדיק ומהנשמה כנ"ל:

ה) בזה מסכם כלל הענין והפלא שבכל דרגא ודרגא כשזוכין לצאת מנעשה ונשמע זה לנעשה ונשמע גבוה יותר, כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל, זהו בעצמו בחינת ההשגות וההארות שמקבלין מהנשמה ומהצדיק וזוכין לזה על-ידי נעשה ונשמע בעצמו, דהינו על-ידי נגלה ונסתר תורה ותפלה, הינו על-ידי התפלה והדבקות שמתפללין ומדבקין עצמן להשם יתברך בעת שהדבר נסתר ממנו, על-ידי זה בעצמו זוכין לשמחה שעל-ידי זה זוכין לעזרת דקדושה ולשבר עזות הגוף ולקבל הארות והשגות מהנשמה והצדיק, שזהו בעצמו בחינת השגת הנשמע והנסתר, ואז נשלם האמונה בחינת ירושלים קריה נאמנה שהוא בחינת חותם הידין וכו' כנ"ל, ואז נעשה מהנשמע נעשה ואז שוב אין הנשמע והנסתר הזה נקרא בשם נשמע ונסתר כי אם בשם נעשה ונגלה, ואז יש לו בחינת נשמע ונסתר גבוה מזה, ואז חוזר ומתפלל ומשתטח עצמו לפני השם יתברך ומרבה בשיחה והתבודדות שיוצרו השם יתברך הנסתר והנשמע הזה ואז זאת התפלה וההתבודדות והדבקות נקרא בשם נשמע, ואז על-ידי הנשמע הזה שהוא התפלה הנ"ל חוזר ומשבר ביותר העזות דסטרא אחרא, וחוזר ומקבל הארה יותר גדולה מהנשמה ומהצדיק וזאת ההארה וההשגה הוא בעצמו השגת הנשמע הנ"ל הגבוה יותר ואז נשלם ונבנה ביותר ירושלים קריה נאמנה וכן מדרגא לדרגא וכן לעולם:

הרי שמה שנאמר בתחילה שצריכים הארת ז' רועים ע"י העזות, הוא בעצמו מה שצריכים לתפוס בהצדיק ואור הז' רועים ואור הנשמה כמה שיכולים, שזה בחי' נעשה, ולבקש לזכות עוד ע"י תפילות שזה בחי' נשמע, לשמוע ולקבל יותר, ודייקא עי"ז מקבל שמחה ומקבל הכח לעמוד נגד עזות הגוף ולשמוע אור האמונה וז' רועים, כי זאת בעצמו עיקר העבודה לבא לאמונה, שזהו עבודתינו וכל ידיעתנו תמיד, בכל תפילה ותפילה, לעלות לדרכי העבודה יותר, עד מה שנוכל לבא לביטול לגדול ואור א"ס.

הנה לפני שחוזר לנקודת ההלכה הזו, להראות שכל מה שביאר בזה זהו ענין עבודת התפילה, ולזה צריכים בגמר התפילה תיקון שלימות חותם הידיים כח האמונה, והוא בברכת כהנים - לפני זה מראה לנו ר' נתן עוד ענין שנכלל בזה כרי להבין כמה כל הנ"ל מוכרח למעשה.

עיקר הכח לכלול את הירידה בעליה, הוא ע"י התגלות השמחה

1) כי קדם שצריך לצאת מהנעשה ונשמע זה לנעשה ונשמע גבוה יותר צריך שיהיה לו ירידה קדם העליה והירידה היא תכלית העליה, והירידה שקדם העליה זהו בעצמו בחינת עזות הגוף שמתגבר בכל פעם בשרושה לצאת מדרגא לדרגא ועקר שבירת עזות הגוף עזות דסטרא אחרא הוא על-ידי השמחה, כי אי אפשר להתגבר עליו כי אם על-ידי שמחה וחרוה דיקא, ולשמחה

זוכין על-ידי נעשה ונשמע, הינו תורה ותפלה, הינו על-ידי התורה שלומד, ועל-ידי התפלה וההתבודדות שמתפלל להשם יתברך שיזכה לצאת ממדרגה זאת ולעלות למדרגה גבוה יותר. ועקר על-ידי התפלה וההתבודדות שהוא בחינת נשמע שהוא עקר שלמות השמחה כנ"ל, כי עקר השמחה זוכין על-ידי התפלה וההתבודדות וכו' שעל-ידי זה זוכין לעזות דקדושה לשבר עזות הגוף שמתגבר בכל פעם שהוא בחינת הירידה שקדם לעליה, כי זוכין על-ידי התפלה וההתבודדות להתחזק בשמחה ולהתגבר בעזות ועקשנות גדול דקדושה, עד שמשברין עזות הגוף דס"טרא אחרא ומהפכין הירידה לעליה, וזוכין להשיג הנשמע והנסתר שהתפלל עליו. שזהו בעצמו בחינת ההשגה וההארה שהנשמה והצדיק מאירין בו שעל-ידי זה נשלם ירושלים קריה נאמנה כנ"ל:

כאשר הראה לנו ר' נתן יסוד החיים שכל האחיזה באמונה הוא ע"י עבודתנו לאחוז במה שיכולים [נעשה], ולבקש להתקרב לאור רבינו לבא לקבל עוד הארה שזה העיקר [נשמע], ואז יבא לשמחה - מראה לנו מציאות הענין ועד היכן מוכרח שיתגלה שמחה בכל דרגא ודרגא, כי בכל מה שלא היה יכול לעשות כלום בתחילה ובא ל'נשמע' הקטן שיש לו לשמוע, ומתעורר לאור הארה חדשה ע"י התפילות והבקשות, הרי הוא צריך כבר לגלות כח האמונה שהוא התגלות כח השמחה שזה הכל, כי עי"ז יהיה בו התגלות של עזות למעשה, כי בכל דרגא יש ירידה לצורך עליה וכאשר זאת עיקר המלחמה בכל דרגא של נעשה ונשמע, ומאין הכח לבטל אצ הירידה שתהיה רק דרך לעליה? זאת כי עי"ז יזכה להארת הרעת להתחדשות אמונה, והכח לכלול הירידה בעליה הוא התגלות השמחה.

הרי שיש לעשות חותם כזה של שמחה, לגלות כח התגלות האמונה מחדש בבחי' שמחה. והרי לאור כל הנ"ל, שהוא באמת ענין פשוט וכלל דרך העבודה, ומה שיש להזהר לגלות שמחה בכל נקודה שזוכים - לאור הענין מובן מה שבגמר התפילה יש לתקן חותם הידים בברכת כהנים כמ"ש להלן;

ז) ועל-פי הדברים האלה מבארים היטב ענין נשיאת כפיים בגמר התפלה בשלש אחרונות, כי התפלה הוא בחינת נשמע, דהינו שמתפללין להשם יתברך להשיג הנשמע והנסתר, כי עקר תפלתנו הוא בשביל זה שנוזכה לרפואת הנפש ולפרנסתה, כמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה (בסימן יד חלק א) ואז בגמר התפלה בגמר ברכות האמצעיות שאנו בטוחים שהשם יתברך שומע תפלת כל פה וימלא משאלתנו כמו שאנו מסימין ברוך אתה וכו' שומע תפלה ואז מתחילין לסדר שלש אחרונות כעבד שקבל פ"ס מרבו וכו' ועל-כ"ן אז מזכירין יראה, כמו שאומרים שאותה לברך ביראה נעבד, כי היראה הוא בחינת מאמר השלם כנ"ל שזוכין להשיג על-ידי התפלה שאז מתחיל להיות נשלם בנן ירושלים שהוא בחינת חותם הידין כנ"ל. ועל-כ"ן אז הכהנים עוקרין רגליהם לנשיאת כפיים וכו"ל.

**אנו מודים לה' על כל נקודה של אמונה שזכינו בתפילה, אע"פ שלאחר העליה
כבר היה עוד ירידה**

הרי תפילה הוא לקבל אמונה, פרנסת ורפואת הנפש, ולקבל אור הנשמע, ולאחר שזכה להתפלל מתחיל לקבל הארת האמונה ב'רצה' בבחי' קריה נאמנה בחי' יראה, והוא התגלות השמחה שמביא עזות ויראה כללית, בחי' ברא קודם הבריאה בראשית - ולזה הכהן עוקר רגליו

ליקוטי הלכות ח"א רף קפ"ד: - קפ"ח הלכות נשיאת כפיים ג-ד

בחי' חותם הרגלים שנשלם ממה שזכה לאמונה לחותם הידיים, ובזה בא לגלות התחודשות כח חותם הידיים כח האמונה - והוא התגלות ההוראה של מורים שהוא התגלות השמחה על כל נקודה של התקרבות להשי"ת - כאשר מאריך להראות שזה עיקר כוונת מודים לא כפשוטו אלא על כל נקודה של אמונה, נקודה של מה שזכה עכשיו בזמן התפילה [אע"פ שנשמע ונרמה שאין בזה כלום, כי אינו עולה ממש רק ירידה ועליה וירידה וכו', הרי זה הסדר באמת, ויש להודות על כל נקודה שירידה מתהפך לעליה] ומאריך בענין מודים.

ואחר כך אומרים מודים וכו' וכורעין במודים, ומודים להשם יתברך על כל הנסים והנפלאות שעושה עמנו בכל יום ובכל עת וכו' כמו שאנו אומרים, מודים אנחנו וכו' ועל נסיד שבכל יום עמנו ועל נפלאותיה וכו' ועקר ההודאה הוא על ישועת הנפש, על הנסים והנפלאות והטובות שהשם יתברך עושה עם כל אחד ואחד מישראל בכל יום ובכל עת ושעה שמסבב סבות לטובתו בכל עת באפן שסוף כל סוף יהיה לו תקון לנצח על כל פנים, ואם ירצה יוכל לזכות על-ידי זה למעלות גדולות ונפלאות בכל עת שירצה להתעורר לשוב להשם יתברך.

כי השם יתברך טוב לכל תמיד ורחמינו על כל מעשיו, וזה יודע שעקר הרחמנות והטובות אמתיות הוא טובה הנצחית לזכות להתקרב לעבודתו יתברך באמת וחויץ מזה הכל הכל, ובדאי אין עקר רחמי השם יתברך לתת להאדם פרנסה ובריאות וכיוצא בזה, כי מה יתרון לו בכל זה אם לא יזכה חס ושלום על-ידי זה להתקרב אליו יתברך, כי בודאי אין זה נקרא טובה ורחמנות אם יתנו לאדם אלף ארומים או יותר במתנה ואחר כך יבו וייסרו אותו בעניינים קשים ומרים כמה מאות שנים, ובפרט השם יתברך שהוא יודע כל העתידות ומי יודע כמותו שכל העולם הזה הכל וריק בצל עובר ואין שום טובה של העולם הזה נקראת בשם טובה כלל. ואין שום טובה ורחמנות נקראין בשם טובה כי אם כשיצמח מזה איזה טובה וישועה לעבודת השם יתברך וכל הטובות והנסים והנפלאות שהשם יתברך עושה עמנו בכל יום ובכל עת הכל הוא רק מה שהוא יתברך חושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח לעולם והוא מסבות מתהפך לפעלים, באפן שיזכה האדם למה שיזכה אם ירצה ואם לאו על כל פנים לא יהיה נאבד לגמרי, כי השם יתברך נתן הבחירה לאדם, אך אף-על-פי-כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (קדושין ל), בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו היה נופל בידו וכו' ומי שנכנס איזה זמן בעבודת ה' יכול לראות מרחוק פלאי פלאות, נסים ונפלאות שהשם יתברך עושה עם כל אחד ואחד באפן שישאר קים בקדשות ישראל וכו':

והכלל שעקר הנסים והנפלאות שאנו משבחין להשם יתברך שזהו בחינת מודים כנ"ל, עקר ההודאה הוא על ישועות הנפלאות של הנפש שעושה עמנו נסים ונפלאות גדולות ונוראות בכל יום ובכל עת ובכל שעה באפן שנוכח לבלי להתרחק ממנו חס ושלום ולא די שאין מרחק אותנו בעונותינו הרבים אף גם בעצם רחמי המרבים הוא מהפך הירידה לעליה, העונות לזכיות ועושה עמנו נסים ונפלאות נוראות בכל עת באפן שנוכח בכל פעם לצאת מאפלה לאורה, מחשך לאור גדול.

שזהו בחינת הנס של חנכה ופזורים שמזכירין בכרפת נסים שהוא מה שזכו כלל ישראל להכניע מלכות יון וכן המון הרשע ימח שמו שכלם נתקנאו בישראל ורצו לטלם מעבודתם, והמן הרשע מחמת קנאה זאת רצה לכלותם לגמרי חס ושלום והשם יתברך ברחמי העצומים הפך מיגון לשמחה, שהפך הדבר בהפך ממש שלא די שלא נתקיימה מחשבתם הרעה חס ושלום, אף גם

זכינו שנתוסף לנו על-ידי זה שני ימים טובים קדושים שהם חגגה ופורים שאנו זוכין לקבל בהם הארות גדולות ונפלאות ולקיים בהם מצות חרשות שנתחדשו על-ידי הנסים אלו שהם הדלקת נר חגגה וכו' ומקרא מגלה וכו'. נמצא שנתהפך הירידה שהיו ישראל מרודים אז מאד מאד והשתרו פניהם כשולי קדרה וכו' עתה נתהפך בהפך ממש. ונתהפך מירידה לעליה גדולה שזכינו לאור גדול כזה למצוות קדושות וימים קדושים כאלו.

וכן הוא בכל אדם ובכל זמן שבכל יום ובכל עת ערב ובקר וצהריים השם יתברך עושה עמנו נסים ונפלאות אמתיות באפן שנוכח לבלי לפל לגמרי חס ושלום, כמו שרוצה הבעל דבר בכל יום חס ושלום, אדרבא, ברחמי העצומים הוא מהפך לנו בכל עת הירידה לעליה גדולה וכנ"ל:

(ח) וזהו עקר ברפת מודים. וזהו בחינת הכריעה של מודים, כי הכריעה וההשתחויה שמודים להשם יתברך כשנצולין מהצרה של הנפש שזה עקר הצרה חס ושלום כנ"ל זהו בעצמו בחינת הירידה שנתהפכה לעליה, כי הירידה הוא בחינת נפילה בחינת (תהלים עג) כמעט נטיו רגלי והוא בחינת (שם מד) כי שחה לעפר נפשנו דבקה לארץ בטננו. ואז צריכין להשתטח לפני השם יתברך בכריעה ובהשתחויה בתחנה תפלה בקשה בבחינת (איכה ג) יתן בעפר פיהו אולי יש תקוה ואז כשהוא חזק כזה כמבאר אצלנו במקומות אחרים באריכות אז זוכה שיתהפך הירידה לעליה גדולה שזהו בחינת הכריעה של מודים שאז בורעין בהודאה שמרמז שהנסים והנפלאות שזכינו להנצל ממה שנצלנו ולשבר עזות הגוף עד שאנו זוכין להמשיך עתה הארת והשגת הנשמע שהוא בחינת יראה שלם כנ"ל כל זה זכינו על-ידי הירידה שהוא תכלית העליה שזה בחינת הכריעה, כי הירידה נתהפכה לבחינת כריעה והשתחויה להשם יתברך שאז מקבלין אור גדול כידוע מגדל עצם האורות והנוראות הנמשכין על-ידי הכריעות של התפלה ובפרט על-ידי כריעת מודים.

כריעה של מודים הוא בחי' ירידה להראות שזה מביא עליה וזהו התגלות השמי' חה, ואז נשלם בחי' נשמע ויש לקבל ברכת כהנים

נמצא שברפת מודים והכריעה הוא בחינת ירידה תכלית העליה הנ"ל ואז נשלם בחינת השגת הנשמע הנ"ל שהוא בחינת מאמר השלם בחינת שלום. ועל-פן אז אחר ברפת מודים אז עולין הכהנים ונושאים ידיהם ומברכין את ישראל בשלום, כי אז זוכין לקבל בשלמות בחינת השגת הנשמע שהוא בחינת מאמר השלם בחינת שלום שזהו בחינת חותם הידין בחינת ירושלים קריה נאמנה כנ"ל.

וזהו בחינת נשיאת כפיים, הינו בחינת חותם הידין שהוא בחינת האמונה שזוכין ישראל לקבל על-ידי ידים אלו שזהו עקר הברכה בחינת (משלי כח) איש אמונות רב ברכות, כמו שכתב רבנו זכרנו לברכה במקום אחר (סימן כד). וזהו בעצמו בחינת מאמר השלם שזהו בחינת ירושלים קריה נאמנה יראה שלם ועל-פן עקר הברכה הוא שלום וכנ"ל. וזהו (שם כט), ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום, הינו על-ידי עזות דקדושה זוכין לשלום בחינת יראה שלום שהוא בחינת ירושלים קריה נאמנה שזוכין לזה על-ידי עזות דקדושה שזהו עקר הברכה בחינת ברפת כהנים כנ"ל שעקר ברכתם שלום, בחינת ה' יברך את עמו בשלום, אמן ואמן:

וכח ברכת כהנים הוא הארת הרחמים הגדולים שמחיה אור האמונה לעשות שלום, כלליות העולם

ליקוטי הלכות ח"א דף קפ"ד: - קפ"ח הלכות נשיאת כפיים ג-ד

בחי' בן חזר לאב בכח האמונה, כאשר זוכים למצוא הדרך להתגבר על עזות הגוף ולעלות לדרכי עבודת השם שזה בחי' שלום - בראשית ברא, וזה עיקר המתקת כל הדינים ברחמים גדולים.